

ԻՍԹԱՆՊՈԼ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 9.

ፖ ሀ ለ ሰ ገ ፊ ገ ፊ

ԹԻԻՐՔԻԱ ՎԷ ԵՈՒՆԱՆ

Տէվլէթի — ալիէ, Եղուանն հիւքիւն
մէթի իլէ դաւթի մուամլէլէ իթմիշ օլտու
ղունու պէեան իթտիքտէն սոնրա, սը
րա իլանը հարպ իթմէսինէ կէլմիլ տիլ
Պազաւթ դաւթի մուամլէլէ իթմէք
լիքլէ, իլանը հարպ իթմէքլիք արասըն
տա, տաճա խայլիճէ մէսաֆէ վար տըր
վէ պիգ պու մատտէնին թա պիտայլէթին
տէն պէրու, Թիւրքիա վէ Եղուանն մատ
տէսի օլմաերպ, անճազ Շարգի վէ Ղար
պի Էվրօբա մատտէսի օլտուղունա ի
թիգաու իթմիշ օլտուղումուզան, Տէվ
լէթի — ալիէէնին իլանը հարպ իթմէզտէն
էվլէլ, քէնսինին տօսլթ պոււղունան տէվ
լէթլէրին նասիհալթընը տաթի թաճըթ
լէթֆէքքիւրէ ալաճաղընը դավ իէն մէ
մուլ իթմէքտէ, վէ պիթթադի իլանը
հարպ իտիլէճէյինէ քեսամիլէն իթիմաս
իլլէմէքտէ տէյիլ իտիք :

Երբա վագասաւ, մուհարէպէնին իշ-
թիմալիէնի տաւա զիւտաթէ արթըրըր,
եախօտ մուհարէպէ օլմաեւտաղընա
եիւզաթէ 10 իշթիմալ վար իտիխէ, շիմ-
տի պու իշթիմալ եիւզաթէ 5տոլնոթէ ա-
չաղըր ինմիշ տիթ :

Եօյլէ մեմուլ իտեր վէ Եօյլէ արգուկ-
երկ քի, Տէվլէթի-ալիէն արթըդ հըր
նէվէ իհթիթաղլ թէրք պիտլէ, մեմուլ ի Ե
Շահաննէնի վարիտաթընա առիթա պիտ
կիւվէ օլմադ հէյնէթիհտէ պուլունան
շու մահալուն կիրիտ մաստտէսիհն հալ-
լէն, պիլահա հէվալէ իթմէյէ թէրէտ-
տիտ իթմէյէհէք աթի :

Պապը—ալինին թէտապելիլի շէտի-
տէյէ միւրաճաւթ իլլէմէսի, տէյիլ
եալընրդ էլլօբա բօլիթիգտսընն պի-
գարալըդ բէրտէսինի երըլմարագ, սէ-
նէլէրէէ տիւնեանը էնտիլէ կիրտազը
աղգընտա սալընրտմագտա օլան պիլ-
թագրմ մէսէլէլէրին հալլինի եաղլաշ-
տըրմըլ օլաճագ տըր, իլլա պիգզաթ
թիւրգէիս վէ պէլքի անտէն զիւտաթ
Եւնտն հագընտա տալի խալըլը օ-
լաճագ տըր :

Էյլէ Իթիմատ իտերիզ քի , Թա-
րաֆէյնին տաՀա աչըդ պիր Թարիգէ
սիւլիւք Իթմէլէրի տախի , անճագ պու
ժիւլաՀազալարտան Նէշէթ Իթմիյ տիր :

Քեզալուր թիմագատ իլլտոհկմհիզ վեճե
 իւզըէ արթըզ Տէվլեթի-ալիեէ վիւքե-
 ւաւը տալիս իլլտոհն իսքեալծ օլմուշ
 տուր քի, Խունան խազհնէսինն քեա-
 միլնն խարապընը, վէ Խունան մէմալի-
 քինն թէգատտուի գեճիրլեմէսինն,
 վէ Տէվլեթի-ալիեէ վարիտաթընտան
 պիր մըգատարընն տալիս թէլէֆ իտիլմի-
 սինն մուճազ օլմազըղտտան պաշգա հիշ
 պիր իլէ եարամաեան, պիր թազըմ
 գաֆարը զըզկըն Խունանլըարըն հէ-
 ւաթէթինէ, պիր նէթիճէ վերիլմէսինն,
 վէ անլըէ, հէթիշմէտիքլըր եւրէ
 Դօլարընը ուզալթմամալարըն իլլնն շտոտ
 պիր տըրա վերլմէսինն վազթի կէլմի
 տիր,

Շիրա վագաաւը , պու վագ/ծին եէ-
թիշիշ օւմաւը նիշանէսի սաեըլաճագ
որը :

Ի վրոգա մէսէլէրի էօյլէ պիր հա-
լէ վասալ օլմուշլար տըրքի, արթըզ պա-
զըր մուազզամ տէվլէթլըրին թէրէտտիւ-
տինէ միւսաաառէ իտէմէզլըր :

Տէվլէթի-ալիէն տախի, ի քի սէնէ
 իմաւըը սուրէթտէ պիր թէհամիլլառէ
 պոլունտուգաւն սօնրա, մուհարէպէ
 հալիէն, սահիհ պիր մուհարէպէ իլէ
 նէլթիճէ վիրմէյէ միւհլթաճ կէօրլւնմէք-
 տէ տիր :

Երևանն Վիլքեսլաք տախի, էհալինն պիր մրզտարա էլինտե առելթա պիր սեռեհնազ օլարազ, մլմալիքին գուտորէլթինտէն բէք պիւլիք պիր մասարիֆ ալթընտա իքի պուշուզ սէնէ միւլթէմատիէն էլ իտրիքտէն սոնոր, քեամիւլէն խարապ օլմաք տերիճէլըինէ վասլը օլմուշ, վէ մուհարեղէ իթմէքսիգին պուհլատէն գուրթուլամանաճաղընա իյիտէն իսքեամթ օլմուշ տուր :

ՊԻԼ ՀԱԼԼԵՐԷ պիր շարէ վար, Եանի
մուլթլագ սուրէթատ իճապ իտէն մու-
հարէպէյէ, պիր ան էվվէլ միւպաշէրէթ
իթմէք :

Եմտիտ Էվթորեանն, Թիւրքիանն, վէ Եունանն ժաթլուպաթը իճրապը, անճաղ Տէվլէթի-ալ իեէ վիւքէլաւանն մերի ալիօնէ մէրպութ տուր, վէ սոն իւրէլթուէ վուզու պուլան Հալէր պու իհիւր ալ իեի կէճհքըրմէյէճէքլը տիր տէյի գանն իտերիք:

Թարաֆրը ըրտոնն պալևա տէքի պահպը
նէքը ի իմ տիքտէն սոկրա, սոն թալմա իլէ
վարիտ օրսն է վրօրա լազէ Թարարընտան
պաղաղարընն օլ պապտէ օրսն միւլմա
դէարընըն, վէ խոնմիւլ օրառ դարըլ մա
լիւ մակէ վարընն իրիւ լաւասարըլ տալի,
բէյա տէք բէյա տէք՝ իմ մէքըլէյ միւնասլպ
աւատ ի սէրիպ

Վիլնանարն Տէպաթ նառ դաղէթաւոր
ռգաւն պիր պահս նէշրի իլէ, ինկիլ-
թէրրա, Ֆրանսա վէ Ալթիթրա տէվէթ
լէրինին, Տէվէթլի-ալէյէնէ թաւաթ-
լիր պոլուռտուղաւորըն թասսիթ իթ
տիթաւն, վէ Ջաթը Տաղլէթի ճահա-
նէլին, Տէր վաղթթ տախիթ մաստիլէր-
տէ եմրի իթխաւ վէ եմրի սաապրէթ իւգ-
տէ Տաղլէթի իթմիշ, վէ սուլ Տ ու ա-
նահան պագաւաւնա խահիկէր օլաւն մէզ
քիւր իւշ տէվէթլէրին նասիթաթլալըն
տիթնիշ իթէն, պու տէֆա տախիւ ան-
էր բուշի բիշա կէսպէթմիշ օլմաւաղ-
նա, Եռնանա գաւալը նէթիճ, սի մու-
հարէպտէն պարսըր զրաւադ օլաւն պիր
նասապալլըն իճրաւորըն էմր իյնէմիշ օլ-
մասընը գապիլէն մեմուլ իթտիթուն սուն-
ա, շէյլէ իրապէ իյնէմիշ տիր:

« Հիշ տե՛ղիլ իսէ պըր վաղը՛ք ինչն ,
 Դւրահ-Պոռ գտանտա պաշ կէօսվէ բըմիշ օ-
 ա՛ն իխվիլալ ալեամէ՛ք լէրի մահվ խոխի-
 տի • Շիմտի սըրա , Եռնանտա տախի պոռ-
 ունան ալնի ալեամէ՛ք լէրին մահվ խոխի-
 վէսինէ կէրիշ տիր •

« Եւրօ տուէր քի, պիզ, բօթի թիգա
ն գէրինէ հիշ պիր շէս պիւմէյիզ, եւ
եօգաւ, Պապը-ալի պիւլիք աէվէթլէ-
րին քեամիւնէ լուլի լիգա կէսթլւմիշ
օյմալար իլէ, Եւնան միլէթի հազարն.

տա , շնամոլքի բռնիթիկա թարիզնի իթ .
 թիկսազ խլէմիչ տիր :

« Գուլ բոխիկից ի մարդիկն տեսնազ
սէտ պաշգա պիր շէյ տէյլ տիր , իլլա
նարպտա սուլճ ու սարահը հէյնտէն իւզ
գա իմմէք , վէ Եունանը , քէնտի օ
նունըսը ճըր սան իմմէ փոմ իմմէսին ,
վէ աշղղոտն սուլա ճու գու միէլի
լէէէ քարը ճարքէթ իւլէսնսնէ , գա
լի՛նն պիր նէթիճէ վլըմք :

« Ի թէ անճող պու սեպէպէ , շուսն կիւնէրտէ Թըն Տարտառա վէ էր լըտառա պու : Դուսն Օման ք քոտո սու գու վէ թէ : Էնտիտիթի վէ իսթանպոլտան կէ լէն թէ : Է կրաթլարն պիտրիթլէրէ կկալ , Եւսնառա գարը ի թէ թիկազ քուսնա պու : Թարբէ Տաքլընտա , Է վէ ինտէն իճնապ իտէն թէ տալիթը Է Է ալըմըլ տըլո :

Սիեքըն նամ յուզ թա տախի, մէզքիւր
Տեպերն պահսը իւ զէրնէ եազարագ, չու
վ. ճ. իւ իւպէ իւնը:

« Ծագած Եւնան Տիբլիսի մէջ, սա
 յիշերն ինչարորաւ իմաստ իտեք,
 Պապը-ալինին իւլի-միւլ-մուլու գապու
 իմ մէջ իմէ Նիւթիւնի մուհարեպէ իմ
 մէջիւրտ գարաբ գրաբ :

«Տեղի մասին, պու խու սուստա հիսս
կելէ տիտի էնտիլէսի ալ Եթը ի իմէզ : Ֆա-
գութ Ղարաի մեվլէթիքին տիրութամթ
լըղը, վէ Ավաթրիա մեվլէթինն, Տեվլէ-
թի-այլէէ իէ մի. թթէ Ֆիզ պուլունմա,
սը իլէ, Եւռանիլուարն թէրքի սիլա
պը իլէ, Եւռանիլուարն կէտմէրէճըրլին իլա,
վէ Խաթ :

“ ԵՈՒՆԱՆՍԵՐԱՍ ԽԻՃԷ անյախմաբբը
մալը տըր քի, ՏԷՎԷԹԻՍ-ալեյէ իլէ մու-
հաբէ պէ իժժ մէքլոյն նէ ԽԻՃԷ սի, քեամի-
լէն քէնտի խարապիւսէ լէ թրխտաւ Գարաք
գրտապիլի, վէ կտօրնին չէ նէ գտօրնէ,
էջլէտաւ օրամաք տըր, վէ կէրչի պու-
րիսիժար անլէրին Գաֆարտաւ կիլմէյ իսե-
օլ վաքլը պլր Գաչ ինիկի ք վէ Յը մսպ
հարպ սէֆիսէլէրինին ԵՈՒՆԱՆՍ ԵՈՒՆԱՆՍ
նա իրապ իրալմէ մի, չի բհէսիք ԵՈՒՆԱՆՍ,
լըարդին տաքէրիժմ մէյլիստ լարրըր պաս-
լըարդիլըպ քիՅալմէ իտ պիլիկի ”:

Փարիսին Տէպանամ դազեմաք տա
խի, Տէվէթի-արիեէ իւէ Եունան Հիւ-
քի մէթի պէսինաւ զու հուրա կէմիշ
օլան միւսնագամարն, է Տախինին անլաեը
չնտան զեհատէ ալլըր օլաուգուն պէ-
տան խոէր, վէ Պապը-աւն թարաֆը-
տան էէ պըլանն թէտպիլլէրի եհիւան
եհհանն իշար խլէտիքտէն սանրա, չու
եմէ՛հ իւէ իրալէ խոէր :

«Պուշ հայտերին նեթիճէսի նետէ գաւ-
րար գըրաճաղոնը քէշֆ իթմէք միւմ-
քինիսից տիր, Պազը-այե իսէ, քի տա-
լիւս իհնթիրազ վէ էմրի պատիրթ իւզ-
նէ հայեքթի իտէր, գարար վէրմի, օյ-
տուլու լա լաւապիրիթին իճալսը պիրազ-
լէրի պըրազըրմալսը հաղըրտուր, Նիլի-
նալսը, ճրանաւ, վէ Ալթմիւրիա տոպէ-
լէթլէրինն նասիհնթմըն գապուլ իլլէ-
հէրէք, իլք էվլէլ Եռուան հիւքիւմէթի-
նէ պիր իւլլէ-մալսը հօլլամտեա բազի-
օլտու, վէ հնթլթա, Չանաղ-գապէա-
տան տիշազ չըգմասըն հաղըր պու-
շանաւադուր օլտու Յամնը տունանաւսը-
նն տալիս հօլլ չըգմասըն պիր գաշ-
իլին կէրիէ պըրազըր:

« Տէպէթ իւրի տէնին, իրաւ, իյէմէ:

լէ ըստ զի օրտու զու իւրիւնսն տալիս
մէղ ըլիւ իւր տէ՛վ լէթէրին պէ՛տէնմի
օրտու գլուխը սուրէթ տէ գալէմէ ալընմը
արը :

« Գաւ խառնուտաւ սխալ օրունան թէ-
լէկրաթ խաղէլինտ, Բոճօսիս վէ Բու-
սիս, ալ վէ թէլէլ թարսֆրմասն, արու-
մաստեալ պիլ սեռն ինքա խոխվէքսե
օմասը չաղգըտա պիլ չէս իշուր գըլծն
մամը արբ. Ֆագաթ պուհասն աղտմ
արտըլըղդ սայիր պիր թէլէկրաֆա
նէլիտտն մէ գըլլէի ինքայէ վաղ խոխլն
շարքս թէէսիրլէթ, Բուսիսնի տախլ
զըգտա գաւմըլ օմասորըր անկաղմըլ
արբ. »

«Եւեան հիւքի մէջէր, Պապը-արեհին իւլի-օգոստոսն՝ ըստու իմ տիբան :
Արթը Տէվէթի-սկետ , գորար վերով
օտու դու թէ աղիւլէրի մէվգընի իշխանե
վագ խտճէք ար :

«Տարածել ինկիլիթերրա, Ֆրանսա, վե
Ուլօրիա տեվլիթերի հալըըը մեգիւ
թեալկոլերն իճարաըը կճիթկոլերն
մո վաճիթա օլմարթ իլե իթիթա իթ
Տեյլլ, քետոի իթվաթիթ իթ իլե իշն
ո ճուռն. օրթա ըրթ պոլթմա չար
ճագլլը թաթի մէ մոլթօլը նմապա տրա

Պոռ կիւն, Ծրանսըզ վէ Ավւթիւհա դա-
զէ՛յաւարդեաա կէօրտիւկէա վիւզ, Թիւր-
քիա վէ Յուճանա տալիւ օլան պահայա-
լրն մէալինի տէրճ իմ տիք . ինկիլիզ դա-
զէ՛յաւարդեաա կէօրտիւկէա պահայարը տա-
լի չիլիզ դարտիւ Նարընա պլրտագմանա
մէ՛ծալուր օլտու չուզ տուր :

Թարապուրուսու Շամ միւթասար-
րեֆլըղը, Արքեա միւթասարրեֆլ ա-
պրդ սաստեթլու Հատի բաշա Հազրէթ-
լերինէ :

Գարա—Հիսարը—սահիպ միլթասար-
րըֆը սաստոեթլու էօմեր Լութֆի բաշա
հազրեթլերինէ Բուս-լիի պէյլէր պէյ-
լիկի բայեսի :

Ա.ք.բ.ա միւթասարրըՖԼԸՂԸ , ՍԻԼ-
րիա վիլայէթի մեծ իսի խոտարն ազա-
սրնունն իգգէթյու Մահմուդ պէյէ ,

ԲԻՆԱՊԵՏԱԿԱՆ ԵՄՈՒՆԵԹԻ ՍԵՐԿԻՄԻԼԷԵ-
ԵԻԶԼԻԿԻՆԵ ԹՎԵԻՆ ԳՐԱԴԱՆ ԸՆԴՈՒՄ-
ԼՈՒ ՄՈՒԹԱՓԱ ԷՖԷՆԱՐԻԵ, ԲԻԼԹԱԿԵԻ
ՍԱԽԻՆԷ,

ՐԻԿԱՐԴՈՒՄԻ ԵՄԱՆՆԵԼԻ ԴՈՒՀԱՍԵՎԵՂԱՆԻ
ԼԵՍԻԱՆՍԿԱՅԵՆԻ ԵՄԵՐՈՆԻ ԵՄԵՐՈՆԻ ԵՄԵՐՈՆԻ
ԵՄԵՐՈՆԻ ԵՄԵՐՈՆԻ ԵՄԵՐՈՆԻ ԵՄԵՐՈՆԻ

Բիւսուժնաթ էմանէթի մուհասէպէ
գալէմի միւմէյեիլ լէրհնաւն ըրֆաթլու
Իհալոի էֆէնտիեէ , ըրւթպէի մէզքիւ-
րէ թէվծիճ պուրուսույ տուր :

— Լա Թիւրքի դազէթասընտա օգոնտուղունա նէզարէն, սաստիթլու Զօպարթ բաշանըն Լնօսիս դուրասն վաբօրունու ապլօգա իթմիշ օտուղու Եռնան հիւքիւմէթինին մալիւմիւ օտուղտա, Օմանլը վաբօրու իւզէրինէ հիւճմ' իթմէք իւզրէ, Ամֆիթրիթ վէ Հէլաս սաման հարպ սէֆինէլէրինի սէվգ իթտրիդի սիր :

Մէզքիւր իքի սէֆինէ Շիրանա եւ-
թիշտիքսէ , Հօպարթ բաշա հազրէթ-
լէրի գաթէն օրատան չէքիսիչ իտի :

